

25 april 2013

Consultatie Toezichtkader Samenwerkingsverbanden Passend onderwijs

Ingrado is de brancheorganisatie voor leerplicht en RMC. Bij Ingrado zijn nagenoeg alle gemeentelijke afdelingen Leerplicht en RMC-regio's aangesloten.

Met belangstelling hebben wij het voorstel voor het toezichtkader gelezen.

Het voorstel maakt inzichtelijk dat er veel gevraagd zal worden van de samenwerkingsverbanden en de samenwerkende ketenpartners. Het gaat dan ook ergens om: het recht op passend onderwijs voor ieder kind. Ingrado juicht deze inspanningen vanuit haar missie toe en zal daar waar mogelijk bijdragen aan een goed verloop van de invoering van passend onderwijs.

Missie: INGRADO draagt actief bij aan het beschermen en versterken van het recht op onderwijs. De vereniging bevordert beleid gericht op de participatie van jeugdigen in onderwijs en werk en realiseert goede voorwaarden voor het werk van haar leden.

In dat licht brengen wij bij het toezichtkader graag een aantal punten bij u onder de aandacht.

Samenvattend gaat het om aspecten waarbij er onduidelijkheid lijkt over de verantwoordelijkheid, aspecten die wat ons betreft meer 'smart' of in ieder geval meetbaar geformuleerd kunnen worden en aspecten die wij missen.

1. Verantwoordelijkheid

- De kwaliteit van het samenwerkingsverband moet onder andere blijken uit het aantal leerlingen met recht op ondersteuning en de vaststelling dat deze leerlingen daadwerkelijk naar school gaan of een onderwijsprogramma aangeboden krijgen. Samenwerking met verschillende ketenpartners is hierbij van cruciaal belang. De problematiek van leerlingen is vaak heel divers en niet altijd schoolgerelateerd. Wie is er verantwoordelijk als een leerling door allerlei problemen thuis komt te zitten? Ouders, leerling, leerplicht, school, het samenwerkingsverband of de ketenpartners? Als hierover geen duidelijkheid is kan een kind tussen wal en schip raken en wie wordt daar

dan op aangesproken? Het samenwerkingsverband moet aantonen welke inzet gepleegd is, maar het samenwerkingsverband heeft geen invloed op juiste inzet van ketenpartners. Tegelijkertijd mag gebrek aan inzet elders geen reden zijn voor het samenwerkingsverband om 'het erbij te laten'.

Advies: toets ook op overdracht naar en samenwerking met ketenpartners, inclusief afspraken bij het constateren van onvoldoende inzet.

- Naar aanleiding van het waarderingskader kwaliteitsaspect 1: aspect 1.5. is een resultaat dat volgens ons niet of nauwelijks realiseerbaar is. Er zal altijd schoolverzuim blijven en dat kan niet volledig als verantwoordelijkheid bij het samenwerkingsverband worden neergelegd. Het samenwerkingsverband moet aantonen dat in voldoende mate bevorderd wordt dat alle leerplichtige of kwalificatieplichtige leerlingen die mogelijk extra ondersteuning nodig hebben, ingeschreven staan bij een school en daadwerkelijk onderwijs volgen. Met name op het punt van inschrijving heeft het samenwerkingsverband nauwelijks invloed, dat is een verantwoordelijkheid van ouders/verzorgers. Het samenwerkingsverband moet aantonen dat het alsnog voorkomend schoolverzuim buiten haar invloedssfeer ligt en niet voorzienbaar was. Dit kan aan de hand van kengetallen, analyses en plannings van activiteiten om schoolverzuim te voorkomen. Ook dit is ingewikkeld, problematiek van school en thuis is vaak met elkaar verweven. Hoe maak je dit meetbaar?

Advies: neem de analyse van waar de verantwoordelijkheid ligt op dit gebied mee in de simulaties van het toezichtkader.

- In de parameters voor kennisanalyse is aangegeven dat er gemeten wordt hoeveel leerlingen er thuiszitten, met of zonder schoolinschrijving. De samenwerkingsverbanden hebben geen zicht op het aantal absoluut verzuimers, aangezien deze niet bij het samenwerkingsverband zijn aangemeld. Hierbij speelt de samenwerking met leerplicht of DUO en belangrijke rol.

Advies : toets op structureel overleg tussen leerplicht en de samenwerkingsverbanden en op afspraken over wie wanneer welke informatie aanlevert.

- De kwaliteit van de samenwerkingsverbanden en de kwaliteit van de school hangt nauw samen. In het toezichtkader is aangegeven wanneer de school en wanneer het samenwerkingsverband verantwoordelijk wordt geacht voor de kwaliteit. Wij vermoeden dat in de praktijk de grenzen vaag zullen zijn en dat het moeilijk zal zijn vast te stellen wiens verantwoordelijkheid het is.

Advies: neem de analyse van waar de verantwoordelijkheid ligt op dit gebied mee in de simulaties van het toezichtkader.

2. 'Smart', of in ieder geval meetbaar
  - Naar aanleiding van het waarderingskader kwaliteitsaspect 1: Aspect 1.1. lijkt ons moeilijk meetbaar. Hoe moet het samenwerkingsverband aantonen dat zij aantoonbaar het mogelijke heeft gedaan om extra ondersteuning te organiseren. Moet het samenwerkingsverband zich op casusniveau verantwoorden, of steekproefsgewijs?
Advies: expliciteer hoe dit aspect getoetst wordt.
  - Het aantal ontvangen signalen is een parameter voor zowel de kennis- als de expertanalyse. Hoe gaat de inspectie hiermee om? Ervaring leert dat zij geen actie onderneemt indien het een signaal van een individuele leerling betreft. Bij hoeveel (urgente of niet-urgente) signalen gaat de inspectie, naast het risicogericht toezicht, een bestuursgesprek aan?
Advies: expliciteer ook dit aspect.
3. Wat ontbreekt:
  - Als eerder betoogd: thuiszitters zonder schoolinschrijving vallen niet op voorhand onder de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband. Juist bij het voorkomen van thuiszitters mét schoolinschrijving zien wij een grote uitdaging voor de samenwerkingsverbanden. Het gaat om een specifieke en risicovolle vorm van verzuim die vaak sluipend ontstaat en waarbij tijdig ingrijpen én sturen op zo kort mogelijke duur van het thuiszitten van groot belang zijn.
Advies: toets in welke mate de urgentie rond thuiszitters verankerd is in de aanpak van het samenwerkingsverband en welke acties er ondernomen worden binnen het samenwerkingsverband om thuiszitten te voorkomen.
  - De rol van de ondersteuningsplanraad wordt in het toezichtkader nauwelijks belicht. Ouders die deelnemen in deze raad kunnen een belangrijke rol spelen in het vaststellen van het ondersteuningsprofiel en het beleid dat de samenwerkingsverbanden opstellen.
Advies: beschrijf deze rol en de manier waarop de samenwerkingsverbanden ermee omgaan in het toezichtkader.
  - Wij spreken onze waardering uit voor de simulaties die de inspectie gaat uitvoeren bij de samenwerkingsverbanden het jaar voordat de zorgplicht in zal gaan. Door gezamenlijk met de samenwerkingsverbanden het toezichtkader te simuleren zullen beide partijen daar profijt van hebben. Samenwerkingsverbanden kunnen zich opgeven voor een simulatie. Aannemelijk is dat vooral al actieve samenwerkingsverbanden zich hiervoor zullen opgeven, en niet de samenwerkingsverbanden die nog nauwelijks actief zijn en dus alle hulp kunnen gebruiken.

Advies: gebruik 'simulatie' ook voor 'stimulatie' en wijs ook samenwerkingsverbanden áán voor de simulatie.

- Tot slot willen wij aangeven dat we een verzwaring zien in de taken van de gemeente. Die krijgt een rol in het vaststellen van het ondersteuningsplan en zal regelmatig met de samenwerkingsverbanden overleggen, zowel op strategisch, tactisch als operationeel niveau. In het kader van de huidige bezuinigingsrondes waar iedere gemeente mee te kampen heeft, is deze inzet niet vanzelfsprekend. Explicitering in het toezichtkader zal een steun in de rug zijn van zowel de gemeenten als de samenwerkingsverbanden om tot de noodzakelijke inzet te komen.

Advies: expliciteer de aspecten waarbij samenwerking tussen gemeente en samenwerkingsverband vorm gegeven dienen te worden.